

Önsöz

Elinizdeki bu kitap, özellikle 20. yüzyılda soykırımların, kitlesel katliamların, etnik kıyımların hangi saikler ile işlendiğini tarihsel ve antropolojik nedenleri ile birlikte incelemektedir. Çalışmada sadece belli sayıda örnek olay analiz edilmiş ve bu analizler üzerinden genel şablonlar ortaya konmuştur. Bu şablonlar da aslında karar vericilerin ve politikacıların benzer durumlarda nasıl hareket edilmesi gerektiği ile ilgili ipuçları elde etmelerine imkân verir niteliktedir.

Kitapta ele alınan örnek olaylarda tarihsel köken ve gelişime ilave olarak potansiyel gerilimlerin kitlesel çatışmaya nasıl dönüştüğü incelenmiş ve bu çatışmalarda tarafların motifleri ve öncelikleri de belirlenmiştir. Çatışmalar sırasında işlenen uluslararası suçların ana hatları ile hatırlandığı örnek olaylarda ayrıca çatışmaların önlenmesi ve sonlandırılması konusunda uluslararası toplumun ve ilgili aktörlerin tutumları ve girişimleri de incelenmiştir. Buna ilave olarak örnek olaylarda çatışma sonrası dönemde gerek ulusal ve gerekse de uluslararası düzeyde tedavüle sokulan adalet mekanizmaları ele alınmıştır.

Kitap temelde genel okuyucuya hitap etmeyi hedeflemektedir. Özellikle Afrika kıtasında yaşanan katliamların Türkiye’de fazlaca bilinmediği düşüncesi kitabın çıkış nedenlerinden bir tanesidir. Kongo’da, Liberya’da, Sudan’da, Uganda’da ve Sierra Leone’de milyonlarca insan hem de oldukça kısa bir sürede ve son derece vahşi yöntemlerle öldürülmüş olmasına rağmen ülkemizde bu katliam ve çatışmalar ile ilgili bilinenler son derece sınırlıdır.

Bosna örneği ise gerek medya ilgisi ve gerekse de katliamın ana hedefinin Müslümanlar olması nedeni ile Türkiye’de hassasiyete neden olmuş, bu da katliamın bilinirliğini arttırmıştır. Ancak buna rağmen bu katliam ile ilgili bilinenlerin en azından bir kısmının özellikle uluslararası ilişkiler mantığı açısından yeniden değerlendirilmesi gerektiği düşünülmüştür. Müslüman Bosnakların mağdur olduğu ve BM başta olmak üzere uluslararası kurumların ve siyasi aktörlerin olaylara seyirci kaldığı doğru olmakla birlikte bunun doğrudan doğruya Müslüman ve İslâm düşmanlığı ile ilgili olmadığı düşünülmektedir. Dolayısıyla kitap, bu görece olarak daha fazla bilinen örnekte de kısmen de olsa farklı bir bakış açısı getirmeyi amaçlamaktadır.

Genel okuyucuya ilave olarak kitabın ayrıca uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi vb. bölümleri ile hukuk fakültelerinin ilgili derslerinde ders kitabı olarak ilgi göreceği düşünülmektedir. Müstakil olarak uluslararası ceza hukuku derslerine ek olarak uluslararası hukuk ve örgütler dersleri öğrencilerine de yardımcı olması öngörülmektedir.

Kitaba katkı yapacak yazarların seçiminde azami özen gösterilmiş ve doğrudan alanın uzmanı olan genç ve kıdemli araştırmacı ve akademisyenler tercih edilmiştir. Özellikle bugüne kadar Türkiye’de ihmal edilmiş Afrika çalışmaları ile meşgul olan genç ve yetenekli akademisyenler alanlarına hâkimiyetlerini kitaptaki çalışmalarında göstermişlerdir. Kitap büyük ölçüde meslektaşlarımızın özverisi ve gayreti ile vücuda gelmiştir. Kitaptaki hata ve eksiklikler bizim, başarı ise değerli arkadaşlarımıza aittir.

CENAP ÇAKMAK - FADİME GÖZDE ÇOLAK - GÖKHAN GÜNEYSU